

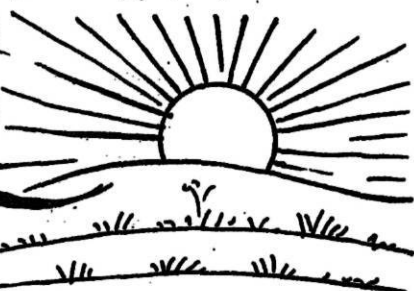
1948. júl.

H. 34. 427.

Jöjjetek

AZ EVANGÉLIAI MAGYAR PROTESTÁNS LELENGONDOZÓI SZOL-
GÁLAT HARMADIK ÜZENETE A MAGYAR PROTESTÁNSOKHOZ

Magyarnak lenni...

Négy év óta először:

ÉLLELMISZERT, NEMÉLT KAPUNK

Magyar népünk mérhetetlenül sokat szenvedett a háboruban, s szinte még többet azután. Az a része is, amelyik otthon maradt, az is amelyik biztonságkeresésében otthontalanná vált.

Műhi és Mohács mellett az elmult esztendő mint a legnagyobb nemzeti katasztrófa korszaka soroltatnak be a magyar történelembe. Nagyobb, mint Trianon.

Ha magunkbaszállva megmérjük multunkat, egyénekét és a nemzetét, nyilván meglátjuk, hogy ezekben az esztendőben Isten ítélete vonult el felettünk; ez van ma is rajtunk. De meg kell hallanunk az Ő szüntelenül hangzó Igéjéből, hogy az ítélettel Istennek más célja is van, mint a büntetés. Mert ha nem lenne, vajjon miért maradtunk meg? Otthon is, itt is elviselhetetlennek tetsző próbák kibíratatlannak érzett szenvedések és a bennünket ért nyilvánvaló pusztító emberi igazságtalanságok ellenére miért maradtunk meg mint nép, miért hívnak még mindig magyaroknak s miért van meg-megköttözve, szétdarabolva, megtépázva - remegő féltésünk, olthatatlan vágyaink, kitörölhetetlen szeretetünk tárgya: MAGYARORSZÁG. Mert más célja is van velünk Istennek. Az ami I. Péter, 2:9-ben van megírva. Hogy legyünk választott nemzetség, szent nemzet, megtartásra való nép.

Itt kinn sok nyomoruság közt élő magyarok ne feledjétek, hogy ma több magyar református evangélikus és unitárius gyülekezet van az ország határain kívül, mint belül. Isten kegyelméből megmaradt számunkra a magyarul szóló Ige és itt, idegenben új gyülekezetekben gyűlhetünk egybe.

/ dr. H. A. /

Lehet-e segíteni máson, mikor az ember maga is a legsürgősebben segítségre szorul?

Lehet, - ezt bebizonyította az a néhány lelkes és a melléljük állt világiak, akik éveken át, minden segítség nélkül, magukra vállalták a hazátlan, nyomorgó, a világon mindenkitől elhagyott magyarok istápolását. A semmiből.

Négy év hosszú idő; minden hazai készlet utolsó morzsáig elfogyott rég; az évszakok váltják egymást, esővel, hóval, s ha munka nincs, vizum nincs az odébbjutásra, pénz és élelem sincs - áll a magyar család az ég alatt, éhezéstől fakóssárga arccal, hazájából kirekesztve, a teljesen részvétlen idegenben. A nagy hatalmi politika zug a feje felett, óriás tervekkel, ígéretekkel - segítség semmi. Éveken át. Pedig a kis Jánoskáknak, Piroskáknak kedden és szerdán és pénteken enni kell adni valamit, különben az éhezés és fagy nyomorékságát viselik majd egész életükben. Ha egyáltalán megmaradnak.

Lelekigondozó szolgálatunk néhány emberének, kik maguk sem laktak jól évek óta, ruhájuk rojtos, cipőjükön átfolyik a víz - így és ilyen családokat kellett látogatni s a szó teljes értelmében "tartani bennük a lelket". Anélkül, hogy valamit adhattak volna az öltözetlenségtől és éhségtől lázas szemű gyermekeknek. Tartani, megőrizni őket a legvégsőtől, legrosszabbtól: az utonállástól, vagy öngyilkosságtól. Azok számára, akik Isten ügyének szánták életüket, most vált drámai feladattá, fizetés, iroda, hatósági támasz nélkül is megtartani e családokat olyan uton, hogy az ne legyen örök szégyenné a magyar fajtára. Megtartani őket éhesen, rongyosan is: az imádkozásnak.

Sikerült-e ez? A befogadó olasz, német, osztrák föld és a megszálló hatalmak statisztikája mondja:

"a külföldi menekültek közt erkölcsi magatartásban, munkásságban és alkalmazhatóságban a magyar csoportok járnak elül..."

Ez a statisztika persze nem szól arról, hányan pusztultak el legyengülten valamely betegségnek esve áldozatul, mikor csekély feltáplálással meg lehetett volna menteni őket. Elkövetkező évszázadok fognak beszélni és írni erről a kismiszett, megalázott magyar néproncáról. És igazolni fogják hazaszeretetében, magatartásában. Csak akkor már késő lesz fájlalni a mostani nyomorba fulladt, pusztult magyar értékeket. E néptöredék igazsága és nemzeti meg létjogai felismerésének és a rajta való segítségnek itt van a végső, égően sürgős ideje. A világtörténelem és saját leszármazóink kéri tőlünk számon sorsukat!

Ezek a gondolatok kötelezték el számunkra szolgálatunkat. Istentiszteleteket tartottunk, Bibliát, iratokat osztottunk - magyarul, nyelven, a magyarul nem tudókkal jár-

OSZK. I. I.
Hirdetési
v. 1961. 12. 7.

tuk a lakás- és munkahivatalokat. A türelem, hit gyümölcsöt hozott,

két svájci pap

jelent meg egy délelőtt bregenzi irodánkban. Érdeklődéssel figyelték munkánkat s az utolsó menedékként hozzánk betoppanó elcsigázott, rongyos magyarokat. A lelkesek egymásra néztek. Hazatérésük után néhány nappal értesítettek bennünket, ezer kiló élelmiszert és 700 kiló ruhaneműt kárpunk a svájci református Hilfswerk-től.

A kis Svájc a háborus években és azután hozott jótékony áldozatait, valamint az olasz, spanyol, belga inséges protestánsok állandó segélyezése mellett reánk is gondolt. Amit adni tudnak, sok-ezer hívünkre gondolva, nem sok, -csekélység jut csak egy-egy személyre... de a jóság keze elért bennünket, gondolnak ránk, törődnek velünk!

Ezt a kis ujságot,

első egy-két számunk előállítási költségeit szintén ők vállalták. Így legtávolabbi otthonukban is felkereshetjük a magyar szóra, betűre kiszomjazott hiveinket. A svájci lelkesek maguk hangsúlyozták, hogy az árva magyarok számára nem szabad elnémulni a magyar nyelvi Igének. Miből jelentetjük meg további számainkat, nem tudjuk. Nekünk nincs tőkénk. Arra gondolunk hogy amig egy-két hónap alatt meg találjuk támogatóinkat, addig talán

a kicsi Svájc után Amerika is

elvéllalhatná néhány számunk költését. Nem kívánjuk ingyen: kis ujságunkat rendszeresen küldeni fogjuk az amerikai magyarok részére s benne hü, mozgalmas képét adjuk mindig az európai protestáns magyarok életének. Ez az áthidalótájékoztató munkánk talán megér odaírti testvéreinknek számonként néhány fillért, amit az Amerikai Magyar Segélyegyesülethez /American Hungarian Relief, 165 West, 46th St. New York 19, N.Y./ kérünk részünkre eljuttatni.

Biztosak vagyunk benne, az idegenyelvű svájciak után amerikai véreinknek sem közömbös üzeneteink életbentartása, hogy azt továbbra is kézbe kapják és benne a legtisztább etikai szemlélet alapján írva találják: mi történik a magyarsággal a lázas Európában?

K I K A MENEKÜLT MAGYAROK ?

"A németországi és ausztriai menekült magyarság helyzetének okát 'ex-enemy' állapotával indokolják és a náci bűnök bélyegét nyomják reánk. Három éven át semmi érv és igyekezet nem volt eredményes, hogy a világháboru utáni idők ezen legnagyobb tévedését és igazságtalanságát magunk felől elhárítsuk. Ehhez még csak az fogható, amikor édes hazánk felől pedig a nyugatos reakció és a hazaszerelés vádját olvassák reánk.

Ezekkel szemben ugyanis az igazság az, hogy itt nem egy náci vagy nyilas és nem is egy reakciósnyugatos emigráns hanem egy mérhetetlenül és szivettépően szerencsétlen és nyomorult nép-roncs sanylódik, a szellemi és fizikai nyomorúság mélyén. Egy földönfutó nép, amely döbent fájdalommal kutatja multban a bűnét, amely ilyen büntetést érdemelhetett, dermedt tehetetlenséggel révül a mára, melynek keresztje alatt roskadozik és eszelős félelemmel néz a maga és gyermekei kilátástalan jövője elé.

Miért van itt? Azért, mert ideparancsolták mint katonát, kitelepítették mint hivatalnokot, gyárat, üzemet, vagy intézmények alkalmazottait, azért mert kergette a háboru fergetege Bukovinától, Moldvától kezdve, Kárpátaljától, Erdélytől kezdve egyre dagadó folyamatban az Alföldön és Dunántulon át; úzte katonai parancs, nógatták polgári hatósági rendeletek, hozta az életösztöne és félelme... magyar balsorsa.

Mit keres itt, miért nem ment haza? Azért mert nem volt és nincs hová mennie. Mert tudja, hogy nem lett könnyebb a csehszlovák és jugoszláv iga, sem a román járom; azért mert 'odahaza' a háza, a földje, a műhelye már nem az övé; állása, hivatala, munkája, kenyerere nem lesz; a tisztességén ott van a nyugatosság szégyenfoltja, a békessége, szabadsága és biztonsága elveszett..."

/Fenti sorok: lelkipogozó szolgálatunk jelentéséből, melyet legfelsőbb egyházi hatóságunk is elfogadott./

Ez az eset valóban megtörtént 1948 májusában. Akkor Andris még Pesten volt, most már az USA-ban van. Utlevél és vizum nélkül csinálta, Social Service és IRO nélkül, vasuti-, repülő- és hajójegy nélkül. Egy fillér nélkül. Ellenben furfanggal.

Andris husz évesnyi legény, az idegzetet nem romboló tég levegőjű, széleségű magyar pusztáról. Pesten jártában látta, hogy a Keleti p.u.-on mily rengeteg ember tolong, mikor ott egy hosszú vonat állt, melynek kocsijain írva volt: "Paris".

Annyit sejtett, hogy Páris az, ahol a népek franciául beszélnek. Megkérdezett egy mellette álló embert, ugyan ez a sok nép mind Párisba utazik? - Csak szeretnének - válaszolt a másik kis hideg kacajjal. - Tudja maga, fiam, mi minden kell a kiutazás-

hoz? S elkezd te felsorolni a ki és be-és átutazási és tartózkodási engedélyeket a kék, sárga, piros és barna zónaátlépési igazolványt, a követségi, devizaosztályi, ki-és bevándorlási és letelepedési munkavállalási kül-és belügyi hozzájárulásokat.

Andris észrevétlen odébb-suvadt. Gondolta, ha az ut Páris felé ilyen nehéz, akkor az mégis csak jó dollog lehet.

A kakasszerűen lépke dő kalauzok mellett megkerülte az Arlberg expressst s mivel hátul nem volt senki, beszállt.

Elmenek én is Párisba, gondolta. Beszállt alul a kerekék között s ott egy keresztvason elhelyezkedett. A vonat megindult. Hidak, mezők, ál-

Augustusi jegyzet

VÁDÁK A PROTESTÁNSOK ELLEN

HOGY' IS ÁLLUNK mi magyarok a külföldi ekkel szemben? A menekült magyar szakembereknek, mérnököknek, nyelvtanároknak, tudósoknak, szakiparosoknak sajnos a munkahivatalok NEM adnak működési engedélyt; európai jelentőségű feltaláló, sebész vagy műiparos, ha magyar, egyaránt csak gyárimunkás vagy malterhordó lehet. Ez így megy 4 éve.

Azonban...

Jártam rádiószaküzletben, ahol néhány szokatlan igénnyel álltam elő. Tapintatosan félrevontak s azt mondták:

- Kérem, e kérdésekben legjobban ha... barakkban beszél... magyar mérnökkel... nekem is néhány átláthatatlan hibát ő javított meg...

Cipőjavíttatásnál az osztrák mester:

- Ja, a magyar cipész-kézimunkával nem csak mi, kérem, de azt hiszem az egész világon sehol nem tudnak versenyezni... Van itt egy fiatal magyar aranyműves, akit a hatóságok havonta az egyik erdei szükséglakásból a másikba küldözgetnek, mégis őhozzá jönnek át svájci cégek megrendelésekkel.

Két nagy üzemről tudok, melyeket magyar menekült mérnökök szerveztek át.

A magyar orvosok, művészek tudását senki nem is kísérli meg bírálni. Mégis: hogy képességeinkből meg is éljünk, erre nincs engedély.

Amerika talán azért bizalmatlan munkakészségünk iránt, mert nem tudja, hogy ide át nem is engednek dolgozni bennünket a szakmánkban. /i.gy.l./

A Katolikus Szociális Bizottság körlevele írja többek között:

"Szabad legyen néhány beszélő számot kedves Magyar Testvéreink emlékezetébe idézni. Győztes országok: Amerika: 110 millió protestáns, 30 millió katolikus, Anglia: 44 millió protestáns, 4 millió katolikus, Írország: 3 millió katolikus. Összesen 154 millió protestáns, 37 millió katolikus. Háború pusztította országok: Franciaország 43 millió katolikus, Olaszország 42 millió katolikus, Ausztria 7 millió katolikus, Magyarország 9 millió /70% katolikus, 30% protestáns/, Lengyelország 27 millió katolikus, Németország nyugati zónája kb. 30 millió katolikus, 1-2 millió protestáns. Összesen 156 millió katolikus, legfeljebb 10 millió protestáns.

34 millió katolikus segítyez 156 millió katolikus. 154 millió protestáns segítyez kb. 10 millió protestánst. A segitési arányszám 1:75-höz. Vagyis amíg mi egy darab kenyert várhatunk, addig protestáns testvéreink 75-öt várhatnak..."

Fenti számadatok vádolnak és elmélyülésre kényszerítenek. Mielőtt a háborútól megkímélt oldalon élő hittestvéreinket bírálnánk, tisztázzuk lelkiismeretünk mélyén: mi az ő helyükben miként cselekednénk? Mennyire cselekvő, alkotó 1948-ban a világprotestantizmus testvéri öntudata? "Egymás terhét hordozzátok" - szól az Ige, s Isten e felhíváshoz, alkalomként, életet ajándékozott nekünk. S ez életben soha hatalmasabb alkalmat, mint épp a mait: mikor az ember az egyik oldalon fényesen magas életszinten, a másik oldalon pedig feneketlen, középkorosan sötét nyomorban és kilitástalanságban él.

lomások. Éjjel, nappal. Nem is tudta, mennyi ideje utazik már, mikor egy nyüzsgő állomásra értek, gondolta, ez már biztos Páris és kiszállt. Innsbruck volt. Annuit meg tudott magyarul, hogy ő magyar s erre elküldték a Social Servicebe. Ott kijelentette, hogy ő Párisba akart menni s nem ide.

- Hja, oda mi is szeretnénk eljutni - felelték, - de ahhoz kell a ki- és beutazásin kívül a.../ és az ismert tízperces népdal./ Felvették Andris adatait, igyekeznek kérvényét továbbítani franciaországi munkára s péntek lévén, jöjjön vissza kedden.

Andris nem jött kedden. Ellenben három nap múlva írt Amsterdamból:

"Kedves szerviz ur, ne haragudjon, de untam magam osztán inkább beszéltam, ahogy szoktam a párisi gyorsba, a tengejnél. Elgyíttam tovább is, de itt se maradok, mert megegyeztem már egy hajó-fűtővel, hogy fűtők helyette. Ezért úgy döntöttem, hogy az USA-ba telepedek le."

Egy szakértő mondja: a vonatalvázon való ilyen utazást ezer ember közül ha egy bírja.

Andris bírta.

-- o --

AKIK MÁRKIVANDOROLTAK

írják legújabb hozzánk érkezett leveleikben: /csak a levelek lényegét mondó villámjelmeg-másokat ragadunk ki; e rovatunkat folytatni fogjuk./

KANADÁBAN, két levél tanúsága szerint, melegsívű, segítségre kész nép fogadja a magyarokat
DÉLAFRIKÁBAN: sok munkalehetőség, de drágaság van; angolul kell tudni; magyar ember számára a klíma elég nehéz.

DÉLAMERIKÁBAN: olcsóság, de lakásinség van; kevés mezőgazdasági, sok ipari munkaalkalom.

B - listás lelkészek ?...

dr. Dienes Barna amerikai professzor vezető lelkésziinkhöz intézett levelében egyebek között a következőket írja:

"Biztasd a lelkészeket, hogy képezzék át magukat ipari szakra, pénzszükében nagyon kevésnek fogadnak a lelkészi munkamezők külföldön..." A pap, a művész, a tudós munkája: küldetés. Elviseli-e a világ lelkiismerete, hogy őket elűzzék ihletett, szent feladataik mellől ?

A z I g e f é n y é n é l

Hála "Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való..." Jakab 1:17.

Megragadó történet szól egy kedves, hívő öregasszonyról, akit sokszor kicsufoltak pajkos gyerekek, mert mindig Istenről beszélt nekik. Egyszer ez az öregasszony hangosan imádkozott kenyérért és a gyerekek az ablak alatt kihallgatták szavait. Elfutottak, vettek egy cipőt és becsémpészték az öregasszony asztalára. Azután később nagy hangosan bekopogtattak hozzá. Ekkor az öregasszony elmondotta nekik, milyen csodálatosan meghallgatta Isten imádságát. A gyerekek csufondósan mondták, hogy hiszen ők vették a kenyeret. Az öregasszony mosolyogva felelte nekik: "Ti vettétek, de a jó Isten adta. Ti csak az Ő kis eszközei voltatok."

Minden onnan felülről jön, minden jó adomány magán viseli az Ő szeretetének bélyegét; a legkisebb morzsa és a legfőbb ajándék, az Ő szent fia. Milyen szívesen beszélünk a MI ajándékainkról, a MI pénzünkről, a MI vagyonunkról és elfeledkezünk arról, hogy csak eszközök, sáfárok vagyunk és "minden felülről való". Ha nem feledkeznénk meg, bizonyára minden értékesebb lenne. Nemcsak amit adunk és kapunk, hanem az életünk is.

H I R E K

MAGYARORSZÁG

RAVASZ LÁSZLÓ írja: "Világosan megmondjuk elvi felfogásunkat az egyháztól, az államtól és a kettő viszonyáról. Az egyház kétoldalu jelenség; isteni és emberi intézmény. Teológiai szempontból az ecclesia a kihívottak összegyűjtötték, választottaknak a társasága a Krisztus Fősege alatt. A beletartozás az eleve elrendelésen nyugszik és a Krisztusba vetett hitben és a neki való engedelmisségben megy végbe. Mind ezek láthatatlan szellemi valóságok és csak a hit számára tárgyasulnak. Állambürokratikus szempontból az egyház olyan világnézeti társaság, amely sajátos céljainak szolgáltatásban önmagát igazgatja és fenntartja. A református egyház hangsúlyozza, hogy az egyház közjogi alakulatát is teológiai, azaz hitvallásos elvek szabályozzák s Isten Igéjét nemcsak az egyház láthatatlan lényegére, hanem a hívő közösség külső formájára is egyetlen kánonnak ismeri el... Az egyháznak az az igénye az állammal szemben, hogy szolgálata elől minden erőszakos akadályt hárítson el és biztosítsa lényegének szabad kifejtését."

A KITERÉSEKRŐL ír Budapestén az "Élet és jövő" o. református lap: "...ezekben a nagy átalakulásokat jelentő időkben mégsem hagyja el senki az egyházat. Átlátszó mese az, hogy reformátusok sokan térnek ki az egyházból. Senki nem tért ki politikai o-

kokból. Nem hamarkodja el senki."

AZ EGYHÁZI ISKOLÁK magyarországi államosításával kapcsolatosan írja a "Harangszó": "Csak otthoni testvéreinkkel együttérző szívünk lehet alkalmas arra, hogy eligazítson és megnyugtasson. A szívünk bizonysgot tesz bennünk arról, hogy az itt kint lévő párezer református lélek nem lehet igazabb és bölsebb, mint az otthon lévő milliók. A zsinati határozatok sorai között átérezzük azt a nehézséget, mely után döntéseik megszülettek..."

AUSZTRIA

A PROTESTÁNS ÖNTUDATNAK társadalmi és kulturális alkalmazkodásának való ébresztésére megalakult a Bethlen Gábor Szövetség ausztriai lelkigondozó szolgálatunk keretében.

NEM A GAZDASÁGGAL, sikerrel, elmúló örömeivel, hanem a Krisztus vére által megváltott lelkünkkel, ezzel a halhatatlanságba foglalt drágakövel, igazi boldogságunk égi zálogával kell többet törődnünk - tanította magasszárnyalású prédikációjában dr. Soós Géza, aki aug. 8.-án, Genfben Feldkirchbe átjövve, Istentiszteletet tartott a nagy számmal egybesereglett híveink előtt.

A KELLERBERGI MISSZIÓ szorványközpontjaiban is rendszeresen tart Istentiszteletet. Villachban az evangélikus

templomban /Fromiller Platz / minden hónap második vasárnapján d. u. 4 órakor, a trefflingi IRO -táborban pedig az ottani templomokban minden negyedik vasárnap d. u. 4 órakor van Istentisztelet. Minden páros hónapban Urvacsoresztás.

CSALÁDJAINK JÖVŐJE függ attól, hogy a külfölddel való élő kapcsolatainkat, tájékoztató, felvilágosító munkánkat üzeneteinken keresztül fenntarthassuk. A "Jöjjetek"-et eljuttatjuk a világ minden tájára, ahonnan segítség jöhet a menekült magyarság számára.

Hogy azonban megjelenhessünk továbbra is, ehhez mindenkinek há csak filléres adományával is, hozzá kell járulnia. Aki ezt nem látja be, önmagát vállalhatja majd, ha a protestáns magyar menekültek jövőjéért végzett munkánkat képtelenek leszünk folytatni. E számunkhoz csekklapot mellékelünk.

Szolgálatunk linzi központjához az alábbi újabb adományok érkeztek:

- 50 Schillinget: Fáy István és Buna Adrienne, 40.-: Nagy Józsa Kálmán, 25.-: Nagy Ferenc, 24.-: Kardos Károly, 20.-: dr. Mária József, Dézsi József, Schwandtner Árpád, Kövári Ferenc, Benkő Lajos, Nagy Józsa Kálmán, dr. Torzsay-Biber András, dr. Tassonyi Tihamér, Mártonfalvy Árpád, 15.-: özv. Szilárd Rudolfné. /Folytatás következő üzenetünkben./

Kéziratként, Linz 1948 július.